

Rapport

Klacht

Verzoekster klaagt erover dat ambtenaren van het regionale politiekorps Limburg-Noord haar op 5 maart 2007 de nodige medische zorg hebben onthouden tijdens haar verblijf op het politiebureau.

Verzoekster klaagt er voorts over dat zij en haar man tijdens een gesprek dat zij enige dagen na het incident hadden met politieambtenaar N., onheus door deze politieambtenaar zijn bejegend. Deze onheuse bejegening bestond eruit dat politieambtenaar N. met zijn handen op de tafel sloeg, zijn stoel achterover duwde en verzoekers, zonder dat zij hun verhaal konden vertellen, verzocht om weg te gaan.

Beoordeling

Algemeen

1. Op 5 maart 2007 werd M., de zoon van verzoekster, neergeschoten tijdens een schietincident te V. M. belde zijn ouders en gaf aan dat hij op weg was naar het ziekenhuis. Verzoekster, haar echtgenoot en hun zoon D. gingen hierop naar het ziekenhuis. Op een gegeven moment verzocht de politie verzoekster en haar familie de wachtruimte te verlaten, zodat de eerste hulp kon worden afgezet en bewaakt, nu de omstandigheden waaronder het schietincident had plaatsgevonden niet duidelijk waren. Hierop gingen verzoekster, haar echtgenoot en D. naar buiten. Eenmaal buiten wilde D. toch weer naar binnen, waarna hij na enige tijd werd aanhouden wegens het niet opvolgen van de vordering zich te verwijderen bij de ingang van de eerste hulp. Verzoekster bemoeide zich met deze aanhouding, en werd vervolgens zelf ook aangehouden. Verzoekster werd hierop overgebracht naar het politiebureau in V. Volgens verzoekster gaf zij aan last van astma te hebben en hiervoor medicijnen te gebruiken. Verzoekster zou meerdere keren hebben aangegeven dat zij geen lucht meer kreeg en dat zij medicijnen nodig had. Ook viel zij op het politiebureau flauw. Verzoekster werd na haar aankomst op het politiebureau verhoord en is vervolgens, bijna twee uur nadat zij voor het ziekenhuis was aangehouden, heengezonden. Kort na 5 maart 2007 voerden verzoekster en haar echtgenoot een gesprek met politieambtenaar N., aan wie verzoekster op 5 maart 2007 was voorgeleid. Dit gesprek had echter voor verzoekster geen positieve uitkomst.

2. Verzoekster kon zich niet vinden in de gang van zaken en diende op 26 maart 2007 een klacht in bij de beheerder van het regionale politiekorps Limburg-Noord. Verzoekster klaagde er onder meer over dat de politieambtenaren haar de nodige medische bijstand hadden onthouden toen zij op 5 maart 2007 op het politiebureau was. Daarnaast klaagde verzoekster erover dat politieambtenaar N. haar en haar man tijdens het gesprek onheus had bejegend. Op 17 december 2007 liet de korpsbeheerder weten dat hij de klachten van verzoekster ongegrond achtte. Gelet op de omstandigheden tijdens de insluiting en het verhoor van verzoekster achtte de korpsbeheerder het niet onbegrijpelijk dat er geen arts

was ingeschakeld. Daarnaast was niet gebleken dat politieambtenaar N. zich tijdens het gesprek met verzoekster en haar man onheus in de richting van verzoekster had uitgelaten.

3. Verzoekster kon zich niet vinden in de afhandeling van haar klachten en wendde zich bij brief van 9 november 2007 tot de Nationale ombudsman. Verzoekster verzocht de Nationale ombudsman een onderzoek in te stellen.

I. Ten aanzien van het onthouden van medische zorg

Bevindingen

1. Verzoekster klaagt erover dat ambtenaren van het regionale politiekorps Limburg-Noord haar op 5 maart 2007 de nodige medische zorg hebben onthouden tijdens haar verblijf op het politiebureau. Verzoekster bracht in dit verband naar voren dat ze meerdere malen tijdens haar verblijf op het politiebureau aangaf dat ze geen lucht meer kon krijgen omdat ze aan astma leed. In de ophoudkamer viel verzoekster flauw en vroeg ze, nadat ze bij kennis was gekomen, om medicijnen. Hier werd echter niet op gereageerd, aldus verzoekster. Toen ze in een cel was geplaatst viel ze op de grond en vroeg ze nogmaals om medicijnen. Tijdens het verhoor werd verzoekster vervolgens weer onwel, waarop volgens verzoekster de agente die het verhoor afnam tegen haar zei dat ze zich niet aan moest stellen. Verzoekster gaf aan dat er niet werd gevraagd of er een dokter moest worden gebeld, en als dit al gevraagd zou zijn dan heeft ze dit niet gehoord omdat ze niet (geheel) bij bewustzijn was.

2. Verzoekster legde een schrijven over van haar huisarts M. van 5 juli 2007. In dit schrijven staat vermeld dat verzoekster bekend is met astma, en dat deze ziekte onder stress kan verergeren zodat verzoekster zich acuut benauwd kan voelen en ook een paniekaanval kan ondergaan.

3. De korpsbeheerder liet in zijn reactie weten dat hij bij zijn standpunt bleef - zoals eerder ingenomen tijdens de interne klachtenprocedure - dat de klacht van verzoekster ongegrond was. In de beslissing van de korpsbeheerder genomen tijdens de interne klachtenprocedure, liet de korpsbeheerder weten dat geen van de betrokken politieambtenaren had gehoord dat verzoekster om medicijnen vroeg, dan wel aangaf dat zij geen lucht meer kon krijgen. De betrokken politieambtenaren verklaarden volgens de korpsbeheerder dat verzoekster zich overdreven emotioneel gedroeg. Ook werden er geen signalen waargenomen die erop duiden dat medische zorg noodzakelijk was. Daarnaast was er tijdens het verhoor aan verzoekster gevraagd of zij medische hulp nodig had. Verzoekster reageerde hier niet op, aldus de korpsbeheerder. De korpsbeheerder achtte het begrijpelijk dat er onder deze omstandigheden geen arts was ingeschakeld.

4. In reactie op schriftelijk gestelde vragen door de Nationale ombudsman, herhaalde de korpsbeheerder zijn bovengenoemde standpunt door mee te delen dat uit niets bleek dat verzoekster medische bijstand wenste. Ook het verliezen van het bewustzijn werd niet door de betrokken politieambtenaren geconstateerd, aldus de korpsbeheerder. Ten slotte deelde de korpsbeheerder nog mee dat er geen indicatoren waren waaruit bleek dat er sprake was van medische klachten.

5. Tijdens het interne klachtonderzoek van het regionale politiekorps Limburg-Noord, verklaarde politieambtenaar L., surveillant vrijwillige politie in opleiding, op 12 juni 2007 onder meer het volgende:

“Ze bleef tot in de cel verzet plegen. Volgens mij viel ze ook zeker twee keer flauw door haar opfokken en stress. Haar voortdurende verzet kostte haar enorme inspanning. In de cel is ze in fases gefouilleerd. Iedere keer als ze weer even bij kwam dan verzette ze zich weer. In heb haar niet naar een dokter horen vragen (toevoeging NO).”

6. Tijdens het interne klachtonderzoek van het regionale politiekorps Limburg-Noord, legde politieambtenaar B., hoofdagent, op 11 juni 2007 onder meer de volgende verklaring af:

“In het cellencomplex is ze volgens mij van de wereld geweest. Dat idee had ik. Ze was even niet meer zo goed aanspreekbaar. De spanning of emotie of iets dergelijks moet de oorzaak zijn geweest. Ik meen gehoord te hebben dat de GGD-arts geïnformeerd zou worden, maar dat weet ik niet zeker (...) Ik heb haar zelf niet om een arts horen vragen. Niet tijdens het overbrengen en niet tijdens de veiligheidsfouillering. Ik weet niet of zij naar medicijnen heeft gevraagd in de auto tijdens het transport.”

7. Tijdens het interne klachtonderzoek van het regionale politiekorps Limburg-Noord, verklaarde politieambtenaar H., hoofdagent, op 11 juni 2007 onder meer het volgende:

“Nadien heb ik haar als verdachte gehoord in het bureau aan de X-sstraat. In de mutatie Y, gemuteerd op 5 maart 2007 om 18.00 uur heb ik beschreven hoe verdachte zich gedroeg tijdens haar verhoor en dat ik haar daarbij tot twee keer toe gevraagd heb of zij medische bijstand nodig had. Voor mijn gevoel was het toneelspel. Zij bleef maar zuchten en viel van haar stoel af. Nadat ze hoorde dat ze naar huis kon, kon ze weer op eigen benen staan en liep al zuchtend achter de arrestantenverzorger aan. Zij zelf heeft mij niet om een arts gevraagd.”

8. In hoofdstuk 8 van het door de korpsbeheerder overgelegde Regionale ingeslotene instructie van het regionale politiekorps Limburg-Noord staat, voor zover hier van belang, dat indien een betrokkene niet of zeer moeilijk aanspreekbaar is, er medische bijstand wordt ingeroepen (zie Achtergrond, onder I.)

9. De Nationale ombudsman confronteerde de korpsbeheerder met de verklaringen van de politieambtenaren L. en B. en hetgeen in dit verband in de Regionale ingeslotene instructie

staat vermeld, en vroeg de korpsbeheerder om een reactie. De korpsbeheerder liet hierop weten dat hij uit de verklaring van politieambtenaar L. slechts haalde dat verzoekster uitgeput raakte, kennelijk vanwege de emotionele gemoedstoestand van verzoekster. Dat politieambtenaar L. in haar verklaring het woord flauwvallen bezigde was ongelukkig, aldus de korpsbeheerder. Verlies van bewustzijn werd echter niet geconstateerd.

10. Ten aanzien van de verklaring van politieambtenaar B. merkte de korpsbeheerder op dat B. verklaarde dat verzoekster '*niet zo goed aanspreekbaar*' was, kennelijk door spanning en emotie. Deze gemoedstoestand wordt niet als zodanig beschreven in de Regionale ingeslotene instructie. In deze instructie staat vermeld dat er sprake moet zijn van '*niet of zeer moeilijk aanspreekbaar*', aldus de korpsbeheerder.

De korpsbeheerder vervolgde door op te merken dat hysterisch en emotioneel gedrag frequent voorkomt en op zichzelf geen reden is om een arts te waarschuwen. In het geval van verzoekster ontfermden meerdere politieambtenaren zich over haar en is haar bovendien enkele malen gevraagd of er een arts moest worden gewaarschuwd. Dit hoefde kennelijk niet van verzoekster, aldus de korpsbeheerder. Gelet op deze omstandigheden bleef de korpsbeheerder bij zijn standpunt dat de klacht van verzoekster ongegrond is.

Beoordeling

11. Het vereiste van bijzondere zorg houdt in dat bestuursorganen aan personen die onder hun hoede zijn geplaatst de zorg verlenen waarvoor deze personen, vanwege die afhankelijke positie, op die bestuursorganen zijn aangewezen. In dit verband bepaalt artikel 32 lid 1 van de Ambtsinstructie (zie Achtergrond, onder II) onder meer dat indien er aanwijzingen zijn dat een ingeslotene medische bijstand behoeft, de betrokken ambtenaar overleg pleegt met een arts. Tevens bepaalt lid 1 dat de ambtenaar eveneens overlegt met een arts, indien de ingeslotene zelf om medische bijstand vraagt. De hiervoor genoemde regionale ingeslotene instructie van het regionale politiekorps Limburg-Noord is hiermee in overeenstemming.

12. Uit het onderzoek is gebleken dat de lezingen van verzoekster en de betrokken politieambtenaren wat betreft de vraag of verzoekster om medicijnen en een arts heeft gevraagd, lijnrecht tegenover elkaar staan. Zowel verzoekster als de politieambtenaren zijn stellig in hun verklaringen. De Nationale ombudsman kan dus ook niet vaststellen of verzoekster om een arts en medicijnen heeft gevraagd, hetgeen haar vervolgens door de betrokken politieambtenaren zou zijn geweigerd. Op grond van artikel 32 van de Ambtsinstructie dient een ambtenaar echter uit zichzelf een arts te raadplegen indien er aanwijzingen bestaan dat een ingeslotene medische bijstand behoeft.

Gelet op de verklaringen van verzoekster, die deels steun vinden in de verklaringen van de politieambtenaren L. en B., is de Nationale ombudsman van oordeel dat er duidelijke aanwijzingen aanwezig waren die tot het raadplegen van een arts noopten. Immers,

flauwvallen dan wel het bewustzijn (gedeeltelijk) verliezen in combinatie met hysterisch en emotioneel gedrag kunnen een medische oorzaak hebben. Het verbinden van conclusies aan dergelijk gedrag van een ingeslotene mag alleen voorbehouden zijn aan een arts. In dit geval had er op zijn minst telefonisch contact met een arts dienen te worden opgenomen om de toestand van verzoekster te bespreken. Door geen arts te raadplegen heeft de politie in strijd gehandeld met het vereiste van bijzondere zorg.

De Nationale ombudsman merkt nog het volgende op.

De Nationale ombudsman kan de korpsbeheerder niet volgen in zijn reactie dat het woord flauwvallen door politieambtenaar L. ongelukkig is gebruikt nu er geen verlies van bewustzijn is geconstateerd. Deze conclusie van de korpsbeheerder vindt geen steun in haar verklaring. De Nationale ombudsman kan de korpsbeheerder geenszins volgen in zijn reactie dat de gemoedstoestand 'niet zo goed aanspreekbaar' substantieel anders is dan 'niet of zeer moeilijk aanspreekbaar', waardoor het ambtshalve raadplegen van een arts, zoals in hoofdstuk 8 van de Regionale ingeslotenen instructie is neergelegd, niet van toepassing zou zijn. De Nationale ombudsman wijst in dit verband op artikel 32 van de Ambtsinstructie, waarin wordt gesproken over aanwijzingen. Niet alleen in dit geval, maar in alle gevallen waarbij maar enige twijfel is over de medische toestand van een ingeslotene, dient het zekere voor het onzekere te worden genomen. Dat waargenomen gedrag van een ingeslotene hierbij wellicht niet naadloos aansluit op een omschrijving uit de Regionale ingeslotenen instructie is hierbij niet relevant.

De onderzochte gedraging is op dit punt niet behoorlijk.

II. Ten aanzien van de onheuse bejegening

Bevindingen

1. Verzoekster klaagt er voorts over dat zij en haar man tijdens een gesprek dat zij enige dagen na het incident hadden met politieambtenaar N., onheus door deze politieambtenaar zijn bejegend. Verzoekster bracht in dit verband naar voren dat het een eenzijdig gesprek was, waarbij politieambtenaar N. uitlegde wat er die dag allemaal was gebeurd. Op het moment dat verzoekster haar verhaal wilde doen gaf politieambtenaar N. aan dat hij geen zin meer in het gesprek had. Politieambtenaar N. stond vervolgens op, sloeg met zijn handen op tafel en duwde zijn stoel naar achteren, aldus verzoekster. Vervolgens verzocht politieambtenaar N. hun het bureau te verlaten.

2. De korpsbeheerder liet in zijn reactie weten dat hij bij zijn standpunt bleef - zoals eerder ingenomen tijdens de interne klachtenprocedure - dat de klacht van verzoekster ongegrond was. In de beslissing van de korpsbeheerder genomen tijdens de interne klachtenprocedure, liet de korpsbeheerder weten dat er geen omstandigheden naar voren waren gekomen die erop duiden dat politieambtenaar N. zich op enig moment onheus

had gedragen richting verzoekster en haar man.

3. Politieambtenaar N. verklaarde tegenover een medewerkster van de Nationale ombudsman onder meer dat verzoekster tijdens het gesprek furieus was. Ze wilde dat er onmiddellijk met het onderzoek in de zaak van haar zoon werd gestopt. Ook wilde ze dat haar zoon in vrijheid werd gesteld. Hierop verwees politieambtenaar N. haar naar de officier van justitie, nu de politie hierover niet kon beslissen. Volgens politieambtenaar N. heeft hij verzoekster dit een aantal malen uitgelegd, maar luisterde verzoekster niet. Omdat het keer op keer uitleggen niet hielp, beëindigde politieambtenaar N. op een gegeven moment het gesprek. Hierbij is hij opgestaan, waarbij het best zou kunnen dat hij met een hand op tafel heeft geslagen. Politieambtenaar N. gaf aan dat het slaan met een hand op tafel in de context moest worden gezien en dat dit zeker niet als een bedreiging kon zijn overgekomen. Terwijl hij opstond schoof zijn stoel naar achteren. Vervolgens verzocht politieambtenaar N. verzoekster en haar man het bureau te verlaten. Ook verklaarde politieambtenaar N. dat verzoekster zeker haar verhaal kon vertellen.

Beoordeling

4. Het vereiste van correcte bejegening houdt onder meer in dat bestuursorganen burgers als mens respecteren en hen beleefd behandelen. Dit betekent onder meer dat bestuursorganen handelingen achterwege moeten laten die in het algemeen als onfatsoenlijk worden ervaren. Onder het begrip handelen valt onder andere het doen of laten van feitelijke handelingen, het uitspreken of juist achterwege laten van bepaalde opmerkingen en het aannemen of achterwege laten van een bepaalde houding.

5. Uit het onderzoek is gebleken dat de lezingen wat betreft de handelingen die politieambtenaar N. verrichtte, te weten het achterover schuiven dan wel duwen van een stoel, het met een hand op tafel slaan en het aan verzoekster en haar man verzoeken om het politiebureau te verlaten, grotendeels overeenkomen.

Over de omstandigheden waarin dit gebeurde staan de lezingen echter lijnrecht tegenover elkaar. Verzoekster geeft aan dat het gesprek eenzijdig was en dat politieambtenaar N, nog voordat zij haar verhaal kon doen, zijn stoel naar achteren duwde, met zijn hand op tafel sloeg en haar en haar man verzocht het bureau te verlaten. Politieambtenaar N. geeft aan dat hij verzoekster wel haar verhaal heeft laten vertellen, maar dat zij furieus was en niet naar zijn uitleg luisterde. Omdat verzoekster niet luisterde en het blijven uitleggen niet hielp, beëindigde politieambtenaar N. na verloop van tijd het gesprek en verzocht hij verzoekster en haar man het politiebureau te verlaten.

De beoordeling van de vraag of de handelingen die politieambtenaar N. verrichtte als onheus zijn aan te merken kan niet worden gemaakt zonder de omstandigheden waarin dit gebeurde helder te hebben. Dit is echter niet het geval, nu op dit punt de lezingen lijnrecht tegenover elkaar staan en zich geen omstandigheden voordoen op grond waarvan aan de

ene lezing meer betekenis moet worden toegekend dan aan de andere lezing. Om deze reden onthoudt de Nationale ombudsman zich op dit punt van het geven van een oordeel.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van de beheerder van het regionale politiekorps Limburg-Noord, is gegrond ten aanzien van het onthouden van medische zorg, wegens schending van het vereiste van bijzondere zorg.

Ten aanzien van de klacht over de onheuse bejegening onthoudt de Nationale ombudsman zich van een oordeel.

Onderzoek

Op 9 november 2007 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van mevrouw R. te T. met een klacht over een gedraging van het regionale politiekorps Limburg-Noord.

Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de beheerder van het regionale politiekorps Limburg-Noord, werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de beheerder verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben. Tevens werd er een aantal specifieke vragen gesteld.

Daarnaast werd de vijf betrokken ambtenaren de gelegenheid geboden om commentaar op de klacht te geven. Tijdens het onderzoek werd één betrokken ambtenaar door een medewerkster van de Nationale ombudsman gehoord.

Tijdens het onderzoek kregen de beheerder van het regionale politiekorps Limburg-Noord en verzoekster de gelegenheid op de door ieder van hen verstrekte inlichtingen te reageren.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen. De korpsbeheerder berichtte dat het verslag hem geen aanleiding gaf tot het maken van opmerkingen. De reactie van verzoeker gaf geen aanleiding het verslag te wijzigen en aan te vullen.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen.

De korpsbeheerder berichtte dat het verslag hem geen aanleiding gaf tot het maken van opmerkingen.

De reactie van verzoeker gaf geen aanleiding het verslag te wijzigen.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie.

Het verzoekschrift met bijlagen van 9 november 2007.

Het intern klachtdossier van het regionale politiekorps Limburg-Noord ontvangen op 20 december 2007, met bijlagen, waaronder:

de beslissing van de korpsbeheerder van het regionale politiekorps Limburg-Noord op verzoeksters klacht van 26 oktober 2007;

verklaring van politieambtenaar B. van 11 juni 2007;

verklaring van politieambtenaar H. van 11 juni 2007;

verklaring van politieambtenaar L. van 12 juni 2007;

verklaring van politieambtenaar N. van 13 juni 2007.

Verslag van intakegesprek op het bureau Nationale ombudsman op 6 december 2007.

Brief van verzoekster van 17 januari 2008, met als bijlage een medische verklaring.

Standpunt van de korpsbeheerder van het regionale politiekorps Limburg-Noord van 13 maart 2008, met bijlagen.

Reactie van verzoekster van 27 maart 2008.

Reactie van de korpsbeheerder van het regionale politiekorps Limburg-Noord van 15 mei 2008.

Reactie van verzoekster van 2 juni 2008.

Verklaring van politieambtenaar N. van 27 juni 2008.

Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

Achtergrond

I. Regionale Ingesloten Instructie van het regionale politiekorps Limburg-Noord d.d. 24 maart 2003.

Hoofdstuk 8. Medische verzorging.

8.3

Verzoeken van ingeslotenen om medische bijstand worden door de ambtenaar of verzorger gehonoreerd en geregistreerd. Medische bijstand wordt in ieder geval ingeroepen (...):

- wanneer een van de volgende omstandigheden zich voordoet:
- ....de betrokkene is niet of zeer moeilijk aanspreekbaar..."

II. Ambtsinstructie voor de politie, de Koninklijke marechaussee en de buitengewoon opsporingsambtenaar (Besluit van 8 april 1994, Stb. 275, zoals gewijzigd bij Besluit van 11 november 1994, Stb. 825)

Artikel 32, eerste lid

"...1. In het geval er aanwijzingen zijn dat een ingeslotene medische bijstand heeft dan wel er bij deze persoon medicijnen zijn aangetroffen, overlegt de ambtenaar met de arts. De ambtenaar overlegt eveneens met de arts indien de ingeslotene zelf om medische bijstand of medicijnen vraagt...."